

Vergaderjaar 2020–2021

25 422

Opwerking van radioactief materiaal

Nr. 270

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 oktober 2020

Op grond van het Gezamenlijk Verdrag inzake de Veiligheid van het Beheer van Bestraalde Spleijstof en inzake de Veiligheid van het Beheer van radioactief Afval (Joint Convention) behoort iedere verdragspartij, waaronder Nederland, om de drie jaar een nationaal rapport in te dienen bij het Internationale Atoom Energie Agentschap (IAEA). Het rapport behandelt de maatregelen die door de verdragspartij zijn genomen ter nakoming van de verplichtingen van de Joint Convention. Hierbij bied ik u dit rapport ter kennisneming aan¹.

Het rapport dient ter voorbereiding van de zevende toetsingsconferentie die van 25 mei tot 4 juni 2021 plaatsvindt. Een toetsingsconferentie wordt om de drie jaar gehouden. Tijdens deze conferentie worden de nationale rapporten van alle verdragspartners besproken.

Bij de zesde conferentie in 2018 zijn door andere verdragspartijen de volgende uitdagingen benoemd voor Nederland (Kamerstuk 25 422, nr. 225):

1. De transitie van de opslag van radioactief afval en bestraalde spleijstof naar de eindberging;
2. Het overbrengen van het historisch radioactief afval van Petten naar de COVRA;
3. Oprichten van de klankbordgroep (precieze rol, leden, doelen en agenda voor onderzoek);
4. Verder ontwikkelen van het beleid rond ontmanteling.

Deze uitdagingen zijn als volgt geadresseerd in de rapportage.

1. Van 2011 tot 2017 is onderzoek gedaan naar eindberging van radioactief afval in Boomse klei in het onderzoeksprogramma OPERA. Het programma heeft geleid tot een eerste Safety Case en een notitie van de Adviesgroep OPERA waarin conclusies worden getrokken en

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

aanbevelingen worden gedaan voor het maatschappelijke traject rond eindberging.

De Safety Case en het rapport van de Adviesgroep OPERA zijn in januari 2018 gepubliceerd².

Het rapport «Diepgravende dialogen, bouwen aan vertrouwen» van de Kwartiermaker eindberging radioactief afval is in april 2018 gepubliceerd³. Zie punt 3 voor het vervolg.

2. De ontwikkelingen in het overbrengen van het historisch radioactief afval van Petten naar de COVRA zijn beschreven in het rapport. Volgens de huidige plannen zal uiterlijk eind in 2026 het afval uit de Waste Storage Facility (WSF) naar COVRA in Nieuwdorp zijn overgebracht. Uw Kamer wordt regelmatig op de hoogte gehouden van het toezicht op dit proces.
3. Voor de periode juli 2019 – juli 2024 heb ik een opdracht verleend aan het Rathenau Instituut om een mogelijk participatief besluitvormingsproces te doordenken, gericht op een maatschappelijke overeenstemming over eindberging van radioactief afval en verbruikte splijtstoffen, en mij daarover te adviseren⁴.
4. Over ontmanteling heeft Nederland onder andere de volgende acties gerapporteerd.
 - i) Sinds 6 februari 2018⁵ is het, voor aangewezen niet nucleaire installaties, verplicht om in een beëindigingsplan een financiële paragraaf op te nemen;
 - ii) Er wordt onderzoek gedaan naar het veilig vrijgeven van terreinen en gebouwen;
 - iii) Er loopt een onderzoek waarbij de verschillende stromen van radioactief afval in kaart worden gebracht, met aandacht voor afval dat afkomstig is van (toekomstige) ontmantelingsprojecten.

Nederland heeft tevens gerapporteerd over de volgende, voor alle verdragspartners verplichte thema's⁶, zoals tijdens de zesde toetsingsconferentie afgesproken:

1. *Implementatie van de nationale strategie voor radioactief afval en verbruikte splijtstoffen:*
Het beleid zoals beschreven in het Nationale programma voor radioactief afval is hier samengevat.
2. *Veiligheidsaspecten van lange termijn beheer van verbruikte splijtstoffen:*
Nederland heeft tijdens de zesde toetsingsconferentie van de verdragspartners een compliment gekregen voor het ontwerp van verpakkingen en beheer van het radioactief afval door COVRA met oog op een langdurige oppervlakte interimopslag. COVRA heeft criteria voor de acceptatie van verbruikte splijtstoffen afkomstig van onderzoeksreactoren en voor het afval afkomstig uit de opwerking van verbruikte splijtstoffen van de kerncentrale Borssele.
3. *Relatie tussen lange termijn beheer en eindberging voor gebruikte ingekapselde bronnen:*
Gebruikte ingekapselde bronnen die niet naar de leverancier teruggestuurd kunnen worden, moeten worden gebracht naar de COVRA.
4. *Sanering van historische locaties en vervuilingen:*
Er zijn in Nederland geen historische locaties of faciliteiten zonder een eigenaar die over een geldige vergunning beschikt.

² Kamerstuk 25 422, nr. 217

³ Kamerstuk 25 422, nr. 223

⁴ Kamerstuk 25 422, nr. 256

⁵ Datum van inwerkingtreding van het Besluit Basisveiligheidsnormen Stralingsbescherming (Bbs)

⁶ Zogenaamde «overarching issues»

Na de zevende toetsingsconferentie in mei/juni 2021 zal ik rapporteren over de uitkomsten van de peer review.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer